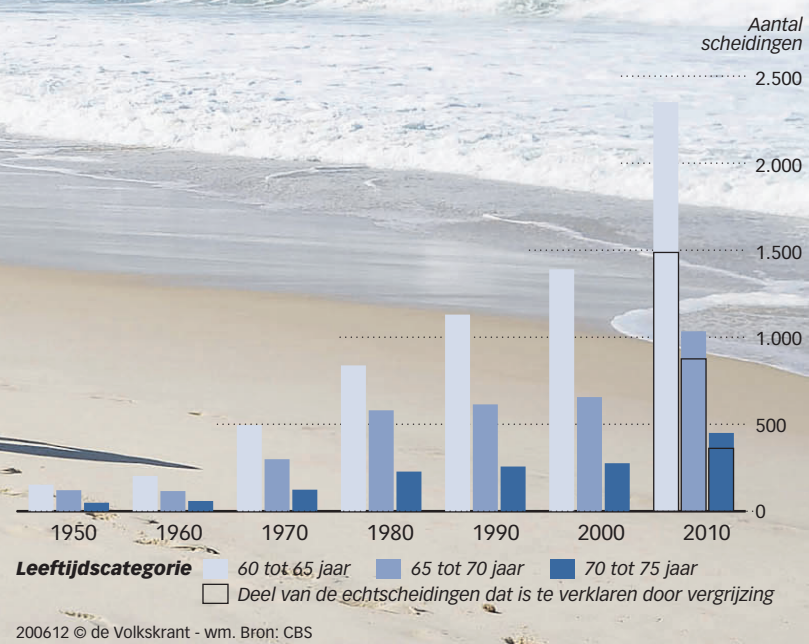

Ouderen scheiden steeds vaker

Een ouder echtpaar op het strand van Rio de Janeiro (dat niet in scheiding ligt). Ouderen stellen steeds hogere eisen aan hun relatie.

Foto Martijn Beekman / de Volkskrant

Van onze verslaggever
Victor de Kok

AMSTERDAM Ouderen besluiten steeds vaker te scheiden. Het aantal 60-plussers dat uit elkaar ging, is de afgelopen dertig jaar verdubbeld, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Een belangrijke oorzaak ligt in een veranderende levensfilosofie 'waarin gelukkig zijn centraal staat'.

De eisen die ouderen stellen aan relaties zijn aan het verschuiven. Jan Latten, hoogleraar demografie en verbonden aan het CBS, stelt dat steeds meer van hen 'gaan voor de echte liefde'. 'Ook bij ouderen zijn de relaties steeds meer onderhevig aan een

constante evaluatie, een fenomeen dat zich over de gehele bevolking afspeelt. Een belangrijk criterium dat daarbij wordt gesteld is: ik moet iemand leuk blijven vinden.'

Ruim eenderde van de toename van de scheidingen tussen de 60 en 65 is volgens Latten te verklaren uit nieuwe opvattingen die leven onder de 'moderne ouderen'. Hij voorspelt de komende jaren een golf van scheidingen onder 65-plussers. Enerzijds omdat de groep ouderen steeds groter wordt (op het hoogtepunt van de vergrijzing in 2039 zijn er 4,6 miljoen 65-plussers), anderzijds omdat de drempel om te scheiden steeds lager wordt.

Dat ouderen hun relatie kritischer onder de loep nemen en daar sneller consequenties aan verbinden is vol-

gens Latten onder meer te verklaren uit de voortschrijdende secularisatie. 'Wie strak een geloof aanhangt, heeft de belofte van een hiernamaals

'Is er, na al die jaren, nog wel echte liefde', vragen ze zich af

als ze ongelukkig bij hun partner blijven. Dat telt steeds minder. De levensfilosofie gaat nu meer over de vraag hoe je zelf gelukkig te maken, in plaats van geen zonden te begaan.'

Er zijn meer ontwikkelingen die bijdragen aan de stijging van het aantal gestrande huwelijken. Zo ver-

betert de fysieke en psychische gesteldheid van - vooral hoger opgeleide - senioren, waardoor ze langer in staat blijven om ingrijpende keuzen te maken en meer jaren voor zich hebben. Latten: 'Na het werkzame leven komt *the proof of the pudding*. Partners vragen zich af of ze hun laatste levensjaren nog wel als team verder moeten gaan. Is dit, na al die jaren, nog wel echte liefde?'

In het bereik van de AOW-leeftijd ligt een belangrijke oorzaak voor de senioren scheidingen, beaamt scheidingsadvocaat en mediator Marie-Louise van As. 'Zeker in de traditionele rolverdeling heeft de vrouw altijd voor het gezin gezorgd en komt ze in een levensfase die meer om eigen wensen en belangen gaat', zegt Van As. 'Terwijl de man die thuis

komt te zitten juist de volledige zorg en aandacht van de vrouw vanzelfsprekend blijft vinden. Dat brengt spanningen met zich mee.'

Een pijnpunt in het beëindigen van het senioren huwelijken, vooral in de vechtscheidingen, is de verdeling van het pensioen. In Nederland bepaalt de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (VPS) dat het ouderdomspensioen, nu nog vaak opgebouwd door de man, verdeeld moet worden. Van As: 'Dan moeten man en vrouw het met de helft minder doen en dat is moeilijk te verkroppen.'

Wel is de financiële positie van steeds meer vrouwen de afgelopen decennia verbeterd. Zij nemen mede daarom vaker het initiatief tot een scheiding.

CDA en CU: de Zilvervloot moet terug

Van onze verslaggever
Tjerk Gualthérie van Weezel

AMSTERDAM Het ouderwetse Zilvervlootsparen komt weer terug, als het aan het CDA en de ChristenUnie ligt. Zij hopen dat de jeugd zo weer leert dat het loont geld opzij te zetten.

Of jongeren in hun handjes knijpen

bij het horen van dat nieuws, is de vraag. Maar bij veel oudere kiezers raakt het voorstel duidelijk een snaar. Spontaan kwamen dinsdag de herinneringen aan het geld. 'Ik heb er ooit mijn bruiloft van betaald', 'Iedere keer als ik mijn boot start, denk ik aan de Zilvervloot' en 'goed plan, hebben beginnende studenten weer een buffer voor hun bankrekening, net als in mijn tijd'.

In een wetsvoorstel dat zij gisteren indienden, willen CDA en CU regelen dat kinderen die vanaf hun tiende verjaardag zes jaar lang tussen de 100 en de 300 euro per jaar sparen, uiteindelijk 10 procent spaarbonus krijgen uit de schatkist. Deze opotbeloning kan dan maximaal 180 euro zijn.

Als het voorstel door de Tweede en Eerste Kamer komt, betekent dat de terugkeer van een spaarrekening die tussen 1958 en 1992 van kracht was om kinderen het genot van 'bezitsvorming' te leren kennen. De, eveneens christelijke, politicus Norbert Schmeltzer liet het plan destijds vastleggen in de Jeugdsparwet. Aanvankelijk was de maximum inleg 200 Hollandse florijnen. In de loop der jaren groeide dat plafond aanzienlijk, maar de basis bleef hetzelfde: na tien jaar legde de overheid 10 procent bovenop het gespaarde bedrag.

De regeling was een groot succes. Honderdduizenden kinderen maakten er in de loop der jaren gebruik van. Totdat er in 1992 een eind aan kwam. De toenmalige regering zag geen reden voor dergelijke paternalistische spaarbeloningen. Bovendien kon de schatkist de tientallen miljoenen die de Zilvervloot de staat

Reclame voor de oude Zilvervlootregeling
Affiche ReclameArsenaal

jaarlijks kostte ook goed gebruiken. De naam Zilvervloot refereerde aan de Hollandse zeeheld Piet 'zijn naam is klein' Hein, iemand aan wie de jeugd zich zou willen spiegelen. Want volgens het volksliedje 'benen zijn daden groot': 'hij heeft gewonnen de Zilvervloot'. Hein, bevelhebber van de West-Indische Compagnie, veroverde een groot aantal

schepen van de Spaanse vloot. Op de galjoenen werd een indrukwekkende hoeveelheid edelmetaal aangevoerd.

Een andere durfal uit de vaderlandse geschiedenis voelde zich duidelijk tot die geschiedenis en het succes van de spaarrekening aangetrokken. Rond de eeuwwisseling legde Dirk Scheringa, destijds nog succesvol bankdirecteur te Wognum, de term commercieel vast. Maar na het faillissement van die bank kan iedereen de term weer vrij gebruiken. De SNS Bank heeft in elk geval al toegezegd dat zij aan het eind van de dit jaar met een Zilvervloot rekening komt.

Gerjoke Wilmink, directeur van het Nibud, instituut voor budgetvoorlichting, vindt het goed dat de regeling weer terug is. Met name omdat jongeren slecht met geld kunnen omgaan en steeds vroeger en steeds hogere schulden maken. 'Wie in zijn jeugd heeft leren sparen, heeft later een kleinere kans om in de financiële problemen te komen.'

Maar de Zilvervloot moet niet zo gemakkelijk binnenzeilen als bij Wilmink gebeurde. 'Mijn ouders legden regelmatig 10 gulden in, zelf heb ik er niet voor gespaard. Voor een didactisch effect is het beter dat kinderen hun eigen zakgeld erin storten.'

ADVERTENTIE

De universiteit met de meest tevreden studenten*
*volgens NSE 2012

Open Universiteit
www.ou.nl